Karl-Petter Thorwaldsson: Tal under Socialdemokraternas kongress 2017

Talare
Karl-Petter Thorwaldsson
Ordförande för LO

Datum
11 april 2017

Plats
Göteborg

Kongressdeltagare,

I fredags slog hatet till.

Mitt bland vanliga stockholmare på väg hem.

Liksom det gjorde mot människorna på Westminster Bridge i London i mars. Mot de som dansade på gayklubben i Orlando eller gick på strandpromenaden i Nice förra sommaren.

Och nu senast, i förrgår, mot kristna kyrkobesökare i Egypten.

Där triumferade hatet. Men bara för en kort tid. För hatets och extremismens krafter har ingen framtid. De är dömda att förlora.

Vi har ju varit där förut.

Idag, den 11 april, är det 72 år sedan 21 000 män, kvinnor och barn befriades från koncentrationslägret Buchenwald.

Några veckor senare, i maj 1945, samlade Göteborgs arbetarekommun tiotusentals människor på Götaplatsen en bit härifrån.

Stadsfullmäktiges ordförande socialdemokraten Ernst Jungen talade inför vad SFs journalfilm beskriver som ”oöverskådliga människomassor”. De firade freden och segern över nazismen.

Men det fanns de som inte firade.

En av dem var svensken Gustaf Ekström, frivillig ”rottenfuhrer” i Waffen SS.

Han firade inte, tvärtom. Han fortsatte att arbeta för nazismen.

1988 var Gustaf Ekström med och bildade ett nytt parti, Sverigedemokraterna. Han valdes in i partistyrelsen.

Partivänner,

Jag hade aldrig trott att jag som LOs ordförande skulle behöva inleda ett kongresstal med hotet från fascismen.

Men så är det. Det behöver jag göra.

För det är allvar nu.

Det är allvar när den judiska föreningen i Umeå tvingas lägga ner sin verksamhet efter hot från nazister.

Det är allvar när fascister bränner upp ett socialdemokratiskt kommunalråds bil så att lusten och kraften till politiskt arbete försvinner.

Det är allvar när det parti Gustaf Ekström var med och bildade kan komma att ingå i Anna Kinberg-Batras regeringsunderlag.

Visst har vi gjort mycket.

Vi har utbildat våra förtroendevalda, vi har agiterat och vi har kampanjat.

Allt detta ska vi fortsätta med och bli ännu bättre på. Men det räcker inte.

Det räcker inte med ännu fler debattartiklar där vi tillsammans med andra goda krafter försöker besvärja bort SD.

Det räcker inte med ännu ett upprop med 1 000 kändisar som fördömer rasismen.

Det räcker inte med ännu fler citat av Martin Luther King.

Vårt svar till fascisterna, och till alla som predikar hat och extremism, är samma svar som våra föregångare hade på 30-talet:

Demokrati och folkrörelsearbete.
Facklig vardagskamp på landets arbetsplatser.
Och politik.

Politik som ger framtidshopp.
Politik som förändrar människors liv.
På riktigt.

För svensk fackföreningsrörelse kommer aldrig, under några som helst omständigheter, att vika ner sig för fascismen!

Vi kommer aldrig att låta hatet segra!

Vi kommer aldrig att vika undan!

* * *

Partivänner,

Den här våren reser jag runt i Sverige mer än jag gjort på mycket länge.

Tillsammans med de andra i LOs ledning träffar jag våra medlemmar på landets arbetsplatser. Från norr till söder, på landsbygd och i städer.

Inte i första hand för att tala till dem utan för att tala med dem. Och lyssna.

Vi har fått väldigt få frågor om att skatten på stora inkomster är för hög, eller om att ingångslönerna måste sänkas.

Men vi har fått väldigt många frågor om arbetstider, otrygga anställningar och om hur pensionen ska räcka till.

Om varför det finns så få bostäder när barnen ska flytta hemifrån. Om varför skolan inte satsar lika mycket på alla elever.

Om varför de anställda i privat äldrevård ses som en kostnad att skära ner på, inte som en tillgång att ta till vara.

Ibland är de vi träffar förbannade. På oss också. Varför har ni inte gjort mer?

Varannan LO-medlem tycker idag att Sverige är på väg åt fel håll. Det visar våra egna undersökningar.

Vi kan visa fakta om att de har fel. För det är givetvis sant att det på många sätt går bra för Sverige nu.

Budgeten beräknas gå med 27 miljarder i överskott i år.

Under 2016 påbörjades 63 100 nya lägenheter i Sverige. Det är den högsta siffran sedan 1990.

Sysselsättningen har ökat med 150 000 sedan valet. Ungdomsarbetslösheten är den lägsta sedan 2003.

Så märks det att vi har en socialdemokratisk statsminister. Och det är fantastiskt!

Men det går inte bra för hela Sverige. Det går inte bra för alla som lever och arbetar här.

Mycket av det som gått fel beror givetvis på att vi hade en högerregering som hellre sänkte skatten än investerade i jobb, välfärd och bostäder.

Men vi kan inte skylla allt som gått fel på de borgerliga.

Klyftorna i Sverige började växa redan på 80-talet. Vi socialdemokrater är medskyldiga.

I februari presenterade vi årets upplaga av LOs undersökning om den svenska maktelitens inkomster. Vi redovisar inkomstutvecklingen för 200 personer på höga samhällspositioner och jämför med en arbetarlön.

Det tydligaste i årets rapport är de extrema inkomstökningarna för näringslivseliten.

1980 tjänade vd:arna på 50 av Sveriges största företag nio industriarbetarlöner. Nu är tjänar de 54 industriarbetarlöner.

Samma näringslivsföreträdare som låter direktörslönerna skena brukar i andra sammanhang kräva att de anställdas löner ska hållas tillbaka, särskilt de lägsta lönerna. En slags omvänd klasskamp.

Men ojämlikhet handlar inte bara om klass. Den handlar också om kön.

Nyligen presenterade vi LOs årliga jämställdhetsbarometer.

2015 var kvinnors inkomster tre fjärdedelar av männens. Den faktiska lönen för kvinnor i LO-yrken är i snitt 18 500 kronor före skatt. Det är 73 procent av arbetarmännens faktiska månadslön på knappt 25 000 kronor.

Kvinnor är inte bara lågavlönade i Sverige. De är felavlönade!

Just nu pågår en strid som handlar om just detta.

Förra veckan tvingades vårt förbund HRF, Hotell- och Restaurangfacket, att varsla om konflikt.

Orsaken är att arbetsgivaren vägrar att ge de lågavlönade hotell- och restauranganställda samma låglönesatsning som andra LO-förbund har fått.

Om arbetsgivarna skulle få igenom sina krav skulle det hindra vårt mål att uppnå jämställda löner. Det kan vi inte acceptera. Därför backar samtliga LOs förbund nu upp Hotell- och restaurangfackets varsel.

En av de arbetsplatser som varslats om konflikt från den 19 april är Gothia Towers, det hotell som jag och många av er andra nu bor på.

I går träffade jag fackklubben här på Gothia Towers. De berättade för mig att de anställda förra veckan fick ett brev från arbetsgivaren. Där skulle de fylla i om de var med i facket eller inte. Många uppfattade det givetvis som ett hot och blev rädda.

Bakom brevet låg arbetsgivarorganisationen Visita. Visitas ordförande är för övrigt Maud Olofsson.

Kongressdeltagare,

Den här sortens beteende från en arbetsgivare var det längesedan fick såg i vårt land. Och det är inget som vare sig HRF tänker acceptera.

Så mitt budskap till fackklubben här på Gothia Towers är samma budskap jag som LOs ordförande har till hela hotell- och restaurangfacket:

Ni står inte ensamma! Den strid ni nu tvingas ta för rättvisa löner är också vår strid! Idag är vi alla HRFare!

Partivänner,

Det finns många sätt att beskriva klyftor. Man kan göra det med OECDs grafer och LO-ekonomernas tabeller. Det är bra och det ska vi göra.

Men kan också beskriva det så här: Om du tar elvans spårvagn här i Göteborg, mellan Långedrag och Bergsjön, skiljer det nio år i medellivslängd. Det är lika stor skillnad som mellan Sverige och Egypten.

Om man reser en halvtimme med tunnelbanan i Stockholm, mellan Mörby och Sundbyberg, så skiljer det sex år i medellivslängd.

Lika mycket skiljer det om du reser från Danderyd i Stockholm upp till Pajala i Norrbotten.

Partivänner, vi måste bryta den här utvecklingen!

Och det räcker inte med duttande i marginalen. Det krävs en rejäl omfördelning!

De som har det sämst ställt måste få det lite bättre. De som har det bäst ställt måste bidra lite mer. Det är dags för en skördetid för vanligt folk!

Därför vill LO komplettera sysselsättningsmålet om EUs lägsta arbetslöshet

med ett jämlikhetsmål. Senast nästa mandatperiod ska klyftorna i Sverige ha börjat minska! Det är dags att sätta jämlikheten på dagordningen igen!

* * *

För några veckor sedan träffade jag Musa.

Musa är drygt 20 och flydde till Sverige två år sedan. Han kom från Homs i Syrien, där hans föräldrar och syskon fortfarande bor kvar.

Helt ensam hamnade han i Hässleholm.

Musa förstod tidigt att han måste lära sig språket. Så han började plugga svenska så fort han kunde.

Så småningom fick han en praktikplats på köks- och badrumstillverkaren Ballingslöv.

När jag mötte honom där satt han och fikade med sina jobbarkompisar. Musa var glad. Han hade fått fast anställning!

Det finns så många Musa runt om i vårt land just nu. Unga människor som flytt från krig och terror, och som inget hellre vill än att börja arbeta och försörja sig själva.

Hur skulle vi kunna låta bli att ta till vara den rikedom de kan ge oss, med sin arbetsvilja, sina erfarenheter och sin framtidstro?

Men en del vill inte ge Musa och de andra möjligheten att vara med och bygga landet.

De vill istället skapa så kallade ”enkla jobb”, med lägre löner och sämre villkor. Som att packa kassar på Ica eller trycka på hissknappar i kontorsbyggnader.

Men verkligheten på svensk arbetsmarknad ser inte ut som i högerns låglönevisioner.

I verkligheten är 43 procent av de asylsökande under 20 år. Nästan nio av tio är under 40. De har ett långt yrkesliv framför sig.

Det är väl bättre att de får utbilda sig till ett riktigt jobb än att de ska packa ICA-kassar eller bära in väskor på hotell?

För vi har ju ingen brist på arbetsuppgifter i Sverige – vi har brist på arbetskraft!

De närmaste åren behöver vi:

frisörer
kockar
kallskänkor
saneringsarbetare
väktare
tolkar
barnmorskor
barnskötare
personliga assistenter
undersköterskor
lärare
bagare
brunnsborrare
elektronikreparatörer
elektriker
finmekaniker
fordonsmontörer
lackerare
industrimålare
maskinoperatörer
mekaniker
slaktare och styckare
smeder
svetsare
tunnplåtslagare
anläggningsarbetare
maskinförare
betongarbetare
plåtslagare
golvläggare

murare
målare
takmontörer
träarbetare och snickare
VVS-montörer
Och så vidare

Just nu finns över 100 000 lediga jobb. Men arbetsgivarna hittar inte rätt kompetens.

Då är inte svaret låga löner och usla villkor. Då är svaret utbildning för riktiga jobb med löner det går att leva på.

Här vill LO vara med och ta ansvar. Därför presenterade vi nyligen ett förslag om vad vi kallar ”utbildningsjobb”.

Utbildningsjobben är ett sätt att kombinera arbete och utbildning för de som inte har alla färdigheter som krävs på arbetsmarknaden.

Den anställda har ett arbete och går samtidigt en utbildning utanför arbetsplatsen.

En del har påstått att detta skulle betyda att vi vill ha lägre löner för nyanlända. Det är inte sant.

Utbildningsjobben riktar sig till alla arbetslösa som behöver sådana insatser. Det spelar ingen roll om du är född i Homs eller i Hofors.

Vårt förslag skulle innebära lägre lönekostnad för arbetsgivaren under en begränsad period, men också ett generöst studiestöd. Och lägre lönekostnader behöver heller inte vara detsamma som sänkt lön.

För att detta ska gå att genomföra krävs avtal med arbetsgivarna och med staten. Därför går det inte att säga exakt hur ett färdigt system kommer att se ut.

Men vi hoppas nu att Svenskt Näringsliv vill återuppta de förhandlingar om etablering på arbetsmarknaden de tidigare avbröt.

När det står mellan så kallade enkla jobb med låga löner och satsning på utbildning är valet lätt för LO.

Vi väljer utbildning och kompetens!
Vi väljer en lön som det går att leva på!
Vi väljer riktiga jobb med bra villkor!

* * *

Kongressdeltagare,

I februari 1917, i skuggan av ett pågående världskrig, samlades vårt parti till sin tionde partikongress.

Det blev en stormig tillställning som slutade med att en del lämnade vårt parti och valde kommunismen. De har sannerligen inte mycket att fira idag.

Men det har vi!

För det var då som vårt parti slutgiltigt tog ställning för reformismen. Och det var då som världens bästa ungdomsförbund föddes.

Så grattis på hundraårsdagen, SSU!

Hur många SSUare har vi här idag? Upp med handen!

100 år är en ansenlig ålder. Men SSU blir aldrig gammalt. För SSU pekar alltid framåt, SSU driver alltid på.

Partiet behöver SSU!
LO behöver SSU!
Sverige behöver SSU!

Jag var på min första SSU-kongress 1981. Då var Sverige ett land där klyftorna var små, där äldre kunde leva på pensionen, där det fanns bostäder och där skolresultaten var på topp.

Ja, så skulle man kunna beskriva verkligheten på den tiden.

Men man kan också beskriva den så här:

Då var medellivslängden 73 år för män och 79 år för kvinnor. Idag är den 80 år för män och 84 år för kvinnor.

Då gick mindre än 85 procent vidare till gymnasiestudier. Nu är det 99 procent.

Då byggde vi fortfarande hus med asbest. Idag är det totalförbjudet.

1981 tvingades man smyga med sin kärlek om man älskade någon av samma kön. I somras gick 15 000 i West Prides regnbågsparad till Götaplatsen.

Visst har vi långt kvar. Men Sverige var inte bättre förr.

Så låt oss inte förlora oss i nostalgi.

Utvecklingen går faktiskt framåt, sakta men säkert.

Men förändringarna har inte skett av sig själva. De har blivit möjliga genom facklig och politisk kamp.

Jag minns den där SSU-kongressen.

Jag minns diskussionerna om jämlikhet.
Om internationell solidaritet.
Om demokratisk socialism.

Och jag minns att vi valde in en 24-årig distriktsordförande från Uppsala i VU. Anna Lindh.

Jag minns att vi diskuterade hur vi kunde bygga ett jämlikt samhälle. Inte om vi kunde göra det.

De äldre i partiet tyckte som vanligt att vi var lite naiva. Men det brydde vi oss inte om. För vi trodde på framtiden. Vi trodde på att politik kan förändra.

Jag tror vi behöver tro på framtiden på det där sättet igen. Och på politiken! För pessimisterna förändrar inte världen.

Så låt oss sluta att misströsta över opinionssiffror. Det är bara att sätta gång! Agitera, organisera och värva medlemmar.

Se på Kosta, den lilla ort där jag föddes, i glasbrukens Småland.

I AiP kunde vi nyss läsa att Socialdemokraterna i Kosta fått 19 nya medlemmar på en vecka! Det var nyanlända syrier som i ett slag ökade medlemsantalet med 30 procent.

Se på den fackliga ungdomsverksamheten! I november samlades 250 ungdomar från hela landet i Stockholm. De ägnade tre heldagar åt att diskutera hur vi blir fler unga i facket.

Och på senaste LO-kongressen kunde en ny facklig ungdomsgeneration driva oss i ledningen framför sig och ge oss stryk på punkt efter punkt.

”Uppgivenheten är vår främsta fiende” sade Anna Lindh. Det hade hon rätt i.

Vi måste sluta att begränsa oss och börja tro på politikens möjligheter igen, våga tänka nytt och stort.

Vi har ju aldrig varit rikare än vi är idag, aldrig haft större BNP och aldrig haft så stora möjligheter att bygga för framtiden.

Flera av de reformer som då behövs kommer att kräva politisk strid. Inför en sådan ska vi inte tveka, det har vi aldrig gjort tidigare.

Jag tror vi behöver en rejäl höger-vänster konflikt i Sverige igen. För det är när den konfliktlinjen blir osynlig eller tunnas ut som helt andra krafter än arbetarrörelsens stärks.

Det finns inga genvägar. Vad som nu krävs är en offensiv med breda reformer för jämlikhet.

Och jag vet att den insikten har stärkts under de här kongressdagarna.

Jag tror det var längesen vi var så överens mellan LO och partiet. Vi har ju snart

inget kvar att bråka om!

Vi ska stoppa hyvlingen, ta bort allmän visstid och återinföra avdragsrätten för såväl a-kassan som fackföreningsavgiften.

Minns ni förra kongressen? Hur vi bråkade om vinst i välfärden? Nu är vi överens om hur vi ska stoppa vinstjakten.

Och minns ni när LOs ekonomer krävde investeringar för 70 miljarder, två procent av BNP? Det minns jag.

Så mycket kan jag säga att den facklig-politiska samverkan inte stod jättehögt i kurs då.

Precis när jag presenterat förslaget i ett förstamajtal kollade jag min mobil. Den var full av missade samtal. Alla från ”dolt nummer”.

Idag har Magdalena Andersson sett till att det investeras som aldrig förr. Och politiken ger resultat. Jobben blir fler, tillväxten ökar och svensk ekonomi går bättre än på årtionden.

Så låt oss nu se till den här Göteborgskongressen blir ett avstamp för en politik som gynnar de många människorna.

Eller som Magdalena sade i sitt fantastiska tal här i går:

”Den styrkan vi nu har ska vi använda till att utveckla den svenska modellen. Vi ska göra framtidsinvesteringar i jobben, infrastruktur och välfärd”.

Ja, partivänner, låt oss göra det. Och låt oss göra det i facklig-politisk samverkan!

Då kan vi gå ut i nästa års valrörelse och säga:

Det här valet handlar inte om vem som ska regera med vem.
Det här valet handlar om att förändra Sverige.
Om att inleda en skördetid för vanligt folk!

För vi lyssnar på de frågor som de många människorna har. Vi ser problemen.

Och nu tänker vi genomföra de reformer som krävs för att lösa dem.

Det är därför vi ska vinna valet!

Tack ska ni ha!

Källa
Manuskript hämtat från lo.se (2025-06-09)

Taggar
Facklig kamp, Socialdemokraterna

URI
https://www.svenskatal.se/tale/karl-petter-thorwaldsson-tal-under-socialdemokraternas-kongress-2017